

Psalm 150:3b – Leven in Gods wereld: muziek

Muziek: het is overal. Soms op de achtergrond. Maar soms kan het je ook diep raken. Maar wat heeft God met muziek te maken? Hoe kun je je muziek voor God gebruiken?

Voor preeklezers: ik hoor graag als mijn preek ergens gelezen wordt. Neem dan even contact met mij op: hmveurink@gmail.com. Dan stuur ik ook de bijbehorende powerpoint toe.

Liturgie

Zingen: GKB Gezang 132 : 1, 3, 4 en 5

Stil gebed

Votum en groet

Zingen: GKB Gezang 147 : 1, 3 en 4

Gebed

Zingen: Psalm 95 : 1 en 3

Lezen: 1 Samuël 16 : 14 – 23

Muzikaal intermezzo

Lezen: Psalm 150 : 1 – 6

Zingen: GKB Gezang 70 : 1, 2 en 3

Preek over Psalm 150 : 3b

Zingen: Psalmen voor Nu 145

Lezen wet

Zingen: Opwekking 548

Gebed

Collecte

Zingen: 'Maak een vrolijk geluid' (=Evangelische Liedbundel 462)

Zegen

Leven in Gods wereld: muziek

Introductie serie

Wat heeft God met het gewone leven te maken?
Je kunt dan denken aan hoe je elke dag met God leeft.
Je kunt dan denken aan hoe je met mensen omgaat.
Maar er is nog iets: je leeft middenin Gods wereld.
Gods grote verlossingsplan gaat ook over de wereld!
Deze weken staan we stil bij het leven in Gods wereld.
Bij natuur, techniek, muziek, arbeid en milieu.
Vandaag: muziek.
We lezen eerst 1 Samuël 16 : 14 – 23.
Daarna speelt Lysanne op de klarinet.
En dan lezen we Psalm 150.

Inleiding

dia 1 – zwarte zaterdag

Gisteren was het weer zover: zwarte zaterdag.
Oké, officieel was er dit jaar maar een zwarte zaterdag,
vorige week,
maar het verkeer stond net zo goed muurvast.
Elk jaar is het weer hetzelfde liedje:
iedereen heeft een hekel aan files,
en toch kiezen we er massaal voor op zwarte zaterdag heel
Europa door te reizen.
Je kunt veel beter in Friesland blijven!

dia 2 – koptelefoon

Maar goed, als je dan toch stil staat bij Parijs,
en je nog honderden kilometers moet rijden,
dan is terug naar Friesland geen optie meer...
Je moet verder, en de vraag is dan:
hoe kom je die lange, lange reis door?
Het antwoord is simpel: muziek.
Cd-speler aan, op de achterbank ieder zijn eigen koptelefoon
op,
en de tijd gaat tenminste iets minder langzaam.
Muziek maakt de reis draaglijk.

dia 3 – zwart

Maar muziek is veel meer dan tijdverdrijf,

veel meer dan leuk om naar te luisteren.

Een voorbeeld: als ik dit melodietje neurie,
(HEMA-tune neuriën)

dan zeggen jullie: ...

Drie keer raden waar ik was toen ik deze preek voorbereidde...

Muziek is niet alleen leuk, muziek is ook krachtig.

Zo'n HEMA-riedeltje zet zich vast in je hoofd,
en als je het hoort associeer je het direct met de HEMA.

Het reclamebureau van de HEMA heeft zijn werk goed gedaan.

In theorie zou zo'n muziekje klanten naar de HEMA moeten lokken.

Nou heb ik nog nooit gehad dat ik dat muziekje hoorde, en dacht:

'hé, laat ik eens wat bij de HEMA kopen.'

Dat schijnt vooral onbewust te gebeuren:

dat als je het muziekje maar vaak genoeg hoort,
je eerder geneigd bent naar de HEMA te gaan.

Met de muziek wordt je dus beïnvloedt zonder dat je het doorhebt.

Een ander voorbeeld is filmmuziek.

Een saaie scene kan opeens heel spannend worden
als de goede muziek eronder is gemonteerd.

dia 4 – leven in Gods wereld: muziek

Muziek heeft veel invloed.

Dat lijkt mij een goede reden om vandaag eens bij muziek stil te staan.

Wat zegt de bijbel over muziek

en wat heeft God met muziek te maken?

Trouwens: veel dingen die ik over muziek zeg,
kun je ook toepassen op andere vormen van kunst,
zoals schilderijen, beeldhouwwerken, boeken en films.

Maar ik houd het maar bij muziek, anders wordt het zo'n onoverzichtelijk verhaal...

1. Muziek doet iets met je

dia 5 – muziek doet iets met je

Of je nu veel met muziek hebt of weinig,
muziek doet iets met je.

Daarmee komen we bij Saul en David:
de muziek van David doet iets met Saul.

dia 6 – muziek om rust te vinden

Saul, hij was de allereerste koning van Israël.

Een eigenwijze koning...

Van hoe God het wil trekt hij zich niet zo veel.

Saul maakt zijn eigen keuzes, God moet niet zo moeilijk doen.

En dan komen we in 1 Samuël 16.

Saul heeft de gunst van God verspeeld,
en wordt daarom gekweld door een boze geest.

Saul zit niet lekker in zijn vel.

Hij is somber, hij heeft angstaanvallen en woedeuitbarstingen.

Als het weer eens zo ver is, kun je maar beter niet bij Saul
in de buurt komen.

Sauls personeel merkt ook dat Saul niet zichzelf is.

Terwijl ze in de keuken staan,
bespreken ze de gesteldheid van hun baas.

Maar, en dat vind ik best dapper,
ze praten niet alleen met elkaar over Saul,
ze beginnen er ook over tegen de koning zelf:
'majesteit, u bent de laatste tijd zo somber,
kunnen wij u niet helpen?'

Saul staat daarvoor open,
en het personeel stelt voor om iemand muziek te laten maken
voor Saul.

Een van de koks weet nog wel iemand, een zekere David.

Saul vindt het prima: baat het niet, dan schaadt het ook niet.

Zo leren Saul en David elkaar kennen.

Dat David Sauls opvolger wordt, daar weet Saul nog niets
vanaf.

David is nu nog gewoon een muzikant.

Hij speelt op de lier, een instrument dat tegenwoordig niet zo
bekend is.

Een deuntje neuriën, dat kan ik nog wel, maar een lier nadoen...
Daar heb ik iets op gevonden, een filmpje van iemand die een lier speelt.

dia 7 – filmpje

dia 8 = dia 6

Daar wordt je rustig van toch?

Saul in ieder geval wel.

De muziek helpt hem om even te ontsnappen aan alle ellende.

Het bevalt hem zo goed, dat David een vast contract krijgt.

De muziek doet iets met Saul: het maakt hem rustig,

en hij wordt er direct een aangenamer mens van.

dia 9 – muziek is altijd en overal

Nog nooit is er zoveel muziek geweest als tegenwoordig.

Als je muziek wilt luisteren, hoef je geen muzikant in te huren.

Gelukkig niet...

Muziek is overal: in de auto, in winkels, in je telefoon, het is niet meer weg te denken uit ons leven.

Maar ook met zoveel muziek, blijft muziek iets met ons doen.

Muziek herinnert je aan mooie, maar ook aan moeilijke momenten.

Een lied dat op een begrafenis is gezongen, zal altijd een bijzonder plekje blijven houden.

Muziek kan emoties oproepen.

Ik ben zelf niet zo emotioneel aangelegd, maar muziek kan soms een traantje in mij losmaken.

Muziek kan je even laten vluchten uit het gewone leven, je droomt weg op de muziek.

Hoe je je ook voelt, voor elke stemming is er wel passende muziek.

2. Muziek: een geschenk van God

dia 10 – muziek: een geschenk van God

Maar wat heeft God nu met die muziek te maken?

Daarover gaat het in Psalm 150.
Een Psalm die barst van de muziek.
Die lier, waar David op speelt, is er om God te loven!
Muziek is een geschenk van God!

dia 11 – muziek kan God niet vervangen
Met mooie dingen is het vaak zo dat we ze te belangrijk maken.
Zoals bijvoorbeeld de natuur waar we het twee weken geleden
over hadden.
Dat de natuur zo indrukwekkend is, dat je niet eens meer ziet
dat God het heeft gemaakt.
Dan neem je met te weinig genoegen!
Om het even iets moeilijker te zeggen:
je geniet wel van de schepping, maar niet van de Schepper.
Met muziek is dat ook zo:
God heeft ons de mogelijkheid gegeven om muziek te maken, hij
heeft het bedacht.
Muziek kan dus nooit God zelf vervangen!
Muziek is er juist om God mee te eren.

Dan zit je midden in Psalm 150.
Een Psalm vol muziek, maar het gaat niet om de muziek.
Er staat niet 'loof de lier, want die geeft je rust'.
Er staat: 'loof God met de lier'.
Dat is ook precies het verschil tussen Saul en David.
Saul vindt rust in de muziek, David vindt rust bij God.

David is vol van God.
Als hij speelt, is het voor God.
Hij draagt zijn muziek aan God op.
Saul wil daar niets van weten.
Daarom kan de muziek hem wel even verdoven,
even tot rust laten komen,
maar het echte probleem kan de muziek niet oplossen:
dat het niet goed zit tussen Saul en God.
Voor Saul is er maar een oplossing: terug naar God.
Daar wil Saul niets van weten.
En als later voor Saul duidelijk wordt dat het tussen God en

David wel goed zit,
kan de muziek hem niet meer rustig maken.
Die vrome David met zijn lier, het maakt Saul woest.
Terwijl David speelt, probeert Saul hem te doden.

dia 12 – door muziek dichterbij God komen
Hoeveel muziek je ook doet,
uiteindelijk gaat het niet om de muziek maar om God.
Muziek is een geschenk van God.
Het is prachtig als je door muziek geraakt wordt,
maar het is pas af als je Gods grootheid erachter ziet.
Alles wat muziek met je doet, daar mag je God in betrekken.
Want God gaat veel verder dan muziek.
Muziek kan even een glimlach op je gezicht brengen,
Jezus geeft je eeuwige vreugde.
Muziek kan even je pijn dragen,
Jezus maakt een einde aan alle pijn.
Muziek kan je even laten ontsnappen aan de wereld,
Jezus brengt een compleet nieuwe wereld.
Dan is muziek een manier om dichterbij God te komen,
en doe je wat in Psalm 150 staat: God loven met muziek.

3. En 'gewone' muziek dan?

dia 13 – en 'gewone' muziek dan?
Muziek en God, ze hebben alles met elkaar te maken.
Muziek is een geschenk van God en muziek is er om God te loven.
Als je kijkt naar de liederen die we in deze dienst zingen,
of als je een cd met christelijke muziek luistert, dan is dat duidelijk.
Maar er is zoveel meer muziek!
Die gewone muziek, zo noem ik het maar even,
muziek die helemaal niet over God gaat,
muziek die vaak helemaal niet door christenen is gemaakt,
is dat ook een geschenk van God waar je God mee kunt eren?

dia 14 – verschil toen en nu: muziek is overal
Ik zei al dat er in onze wereld veel meer muziek is.

Dat je in de file staat bij Parijs,
en muziek aan zet voor wat afleiding,
zulke muziek komt in de bijbel niet voor.
In de bijbel kom je vooral muziek tegen in de tempel
en op straat als er feesten voor God worden gehouden.
Nu is muziek overal.
Dat is wel een verschil om rekening mee te houden!

dia 15 – ook met niet-christelijke muziek kun je God eren
Ja, in de bijbel staat veel aanbiddingsmuziek.
Muziek zoals Psalm 150, een jubellied voor God.
Maar ook in de bijbel komt meer muziek voor.
Muziek die helemaal niet vrolijk is.
Er is zelfs een heel bijbelboek met die muziek gevuld:
Klaagliederen.
In de bijbel staat ook muziek waar het niet over God gaat.
Alweer een bijbelboek vol: Hooglied, over de liefde.
Muziek hoeft niet uitbundig te zijn,
muziek hoeft niet over God te gaan,
om toch God ermee te eren.

Je kunt zelfs God eren met muziek die niet door christenen
gemaakt is.
Dat een muzikant geen christen is
en dat hij zijn muziek helemaal niet maakt om God ermee te
eren,
dat betekent nog niet dat zulke muziek niet tot Gods eer is.
En als je dat gek vindt:
denk nog even terug aan vorige week toen het over techniek
ging.
Dat een uitvinder geen christen is,
betekent nog niet dat je zijn uitvinding niet tot Gods eer
kunt gebruiken.
Waarom zou dat met muziek opeens anders zijn?
En dan denk ik aan popmuziek, maar net zo goed aan klassieke
muziek.
Andersom kan ook: dat christelijke muziek niet tot Gods eer

gebruikt wordt,
denk maar weer aan hoe Saul naar Davids muziek luistert.

dia 16 – niet alle muziek is goed

Is alle muziek dan goed? Nee!

Muziek is goed als je het aan God verbindt.

In de bijbel staan ook voorbeelden van muziek die dat niet doet.

Bijvoorbeeld in Jesaja 5:12:

“Bij al hun drinkgelagen klinkt muziek
van lier en tamboerijn, van trommel en fluit.

Maar voor de daden van de Heer hebben zij geen oog,
wat hij tot stand brengt zien ze niet.

Daarom gaat mijn volk in ballingschap.”

Ze gebruiken de muziek niet voor God maar voor zichzelf.

Of Amos 5:23: “bespaar mij het geluid van jullie liederen;
de klank van jullie harpen wil ik niet horen.

Laat liever het recht stromen als water,
en gerechtigheid als een altijd voortvloeiende beek.”

Je kunt nog zulke mooie muziek maken voor God,
maar als in de rest van je leven blijkt dat God je niets kan
interesseren,
is je muziek voor God ook niet om aan te horen.

4. Loof God in je muziek

dia 17 – loof God in je muziek

God heeft de wereld gemaakt, hij maakt muziek mogelijk.

Muziek is pas echt goed als je God er mee looft.

Ik wil dat nog praktisch maken voor de muziek die je zelf
luistert:

hoe je God looft in je muziek.

dia 18 – sta eens bewust stil bij muziek

Ik snap ook wel dat je niet bij alle muziek die je luistert
jezelf kunt afvragen: hoe eer ik God hiermee.

Er is niets mis met een muziekje op de achtergrond,
of met muziek als afleiding in de auto.

Maar luister ook eens bewust naar muziek!

Kun je met je muziek God eren?

dia 19 – brengt muziek je dichterbij of verder van God?

Muziek heeft veel invloed op ons, het zet zich in je vast, dus het maakt echt uit met welke muziek jij je laat vullen.

Dan kan wat Paulus schrijft in Filippenzen 4:8 helpen:

“schenk aandacht aan alles wat waar is, alles wat edel is, alles wat rechtvaardig is, alles wat zuiver is, alles wat lieflijk is,

alles wat eervol is, kortom aan alles wat deugdzaam is en lof verdient.”

Wat draagt de muziek die je luistert uit?

Hoe beïnvloedt muziek jou?

Muziek kan je laten geloven dat het leven om succes gaat.

Muziek kan je laten geloven dat je leeft voor het weekend.

Muziek kan je laten geloven dat het belangrijkste is dat jij gelukkig bent.

Wat volgens mij de vraag is waar het om draait:

brengt de muziek die je luistert je dichterbij of verder van God?

En dat kan ook nog per persoon verschillen...

Op die manier wil even naar twee liedjes kijken.

Hoog in de hitlijsten staat het nummer ‘Drank en drugs’.

Nederlandse rap, en ik zet er de radio voor uit.

Drank en drugs, voeg er nog wat seks aan toe,

en je hebt de boodschap van het liedje ook wel te pakken.

Daar kan ik God niet in betrekken.

Vorige week hoorde ik toevallig een liedje van een andere Nederlandse rapper,

Diggy Dex, het heet ‘Sterren tellen’.

Het is opgedragen aan de slachtoffers van de vliegramp met vlucht MH17.

Taalgebruik is niet altijd even netjes, maar het nummer brengt me wel dichterbij God.

Hij zingt over dat als je op je sterfbed ligt, het echt niet uit maakt wat je hebt verdiend.

Hij zingt over Twitter, dat het zo leeg voelt als je wordt geconfronteerd met de dood.

Het gaat over het leven dat tegenvalt, het leven dat niet maakbaar is.

En dat raakt mij, ik herken het.

De troost in het liedje is niet meer dan 'ik tel de sterren.'

Ik denk verder, ik zie het liedje als een schreeuw naar boven:

'God, wat heeft het voor zin zonder u?'

Zo kan God geëerd worden met muziek die helemaal niet over hem gaat.

dia 20 – muziek in de kerk om dicht bij God te komen

Hier in de kerk gaat de muziek wel over God, en we zingen het voor hem.

Zoals iemand ooit zei: 'zingen is dubbel bidden'.

Laat die muziek hier in de kerk zich ook maar in je vastzetten:

dat de muziek ook na de dienst nog in je rondzingt.

Het is een goede manier om dicht bij God te komen.

"God ik adem om van u te zingen!"

Doe je mee?

Amen.